

Plantedirektoratet

Sektor for planter og plantesundhed

Den 30. maj 2008

J.nr.: PD 06-380-000007

PWR/

Referat af møde i Binævnet den 15. april 2008

Mødet afholdtes hos Plantedirektoratet i Sorgenfri.

Deltagere: *Formand:* Peter Esbjerg (KU, Life)

Bjarne Sørensen (Danmarks Biavlerforening)

Arne Jensen (Danske Biavlernes Landsforening)

Ditlev Bluhme (Sammenslutningen af Danske Erhvervsbiavlere)

Poul Larsen (Dronningeavlereforeningen af 1921)

Poul Erik Sørensen (ErhvervsBiavlerne)

Eigil Holm (Danmarks Naturfredningsforening)

Anne Marie Zinck (Dansk Landbrug)

Jørgen B. Jespersen (DJF)

Bo Vest Pedersen (KU, Nat.)

Stig Møllergaard (Fødevarestyrelsen)

Dorit Voss (PD)

Sekretariat: Per Kryger (DJF), Ebbe Nordbo, Ruth Bahnsen og Pia Wolf

Rasmussen (PD)

Afbud fra:

Thomas Holst (Frøsektionen)

Hans Erik Svart (Skov- og Naturstyrelsen)

Dagsorden:

1. Godkendelse af dagsorden
2. Orientering om arbejdet med udarbejdelsen af biavls-strategien
3. Meddelelser
4. Drøftelse af Monitoringsgruppens anbefalinger vedr. biavl på Læsø
5. Danske undersøgelsesmetoder for den lille stadebille
6. Offentlig regulering af varroa-bekæmpelse
7. Eventuelt

Pkt. 1. Godkendelse af dagsorden

Godkendt i ovenstående rækkefølge.

Pkt. 2. Orientering om arbejdet med udarbejdelsen af biavls-strategien

Dorit Voss fra PD har indvilget i rollen som 'skribent', jf. Binævnets februar-møde.

Dorit præsenterede oplægget med struktur og spørgsmål udsendt inden dagens møde.

Skrivegruppens hidtidige arbejde er indarbejdet i Dorit's oplæg.

Dorit forklarede, at efter Nævnets drøftelse af oplægget vil strategi-papiret blive udformet som udkast til ministerens strategi, med de valg og prioriteringer som ministeren må tage. Initiativerne i ministerens strategi vil formentlig ikke blive nummereret for at undgå en prioritering som kan vanskeliggøre ministerens handlemuligheder.

Nævnet diskuterede og enedes om strategiens formål som angivet i Dorits oplæg.

De 3 punkter i Dorits oplæg

- Tilstrækkelig bestøvning
- Sikring af erhvervsvilkår
- Forskning og internationalt samarbejde

blev diskuteret og de to første punkter umiddelbart accepteret. Om det sidste punkt blev ordet 'internationalt' diskuteret, og flere fandt ordet vigtigt. Også ordet 'udvikling' bør indgå. Dorit vil omformulere dette tredje punkt.

Der lød opfordringer til at overveje, om strategien bør have en længere periode end den foreslåede 2009-2013.

Det blev aftalt, at medlemmerne kan indsende yderligere input til dovo@pdir.dk senest den 1. maj. Input skal være konkrete og det er en god idé hvis der direkte skrives hvor forslaget hører hjemme.

Fx Tilstrækkelig bestøvning/behov for et enkelt og effektivt system til at holde alvorlige skadegørere under kontrol: [her skrives input].

Skrivegruppen holder pause nu hvor Dorit har taget over. Dorit kan have behov for at spørge skrivegruppen om noget og vil i så fald maile til gruppen, med kopi til resten af nævnet.

Dorit vil sende det færdige oplæg til Departementet, som vil videreformidle til ministeren. I løbet af denne proces kan Dorit muligvis få brug for at samle Nævnet til møde, hvilket i så fald vil blive den 10. juni 2008.

Pkt. 3 Meddelelser

Plantedirektoratet meddelte, at PD/DJF efter flere diskussioner i nævnet og også på den seneste biinspektørdag på DJF i marts har besluttet at stramme op på praksis omkring nogle af biavlernes forpligtelser i bekendtgørelse om skadegørere. I 2008 bliver der strammet op på 2 områder gennem biinspektørerne:

Bigårde uden avler-identifikation: PD har udstyret Biinspektørerne med mærkater, som med tegnestifter kan påsættes et stade i en sådan bigård. Mærkatet er PD's vejledning til biavleren om at bekendtgørelsen kræver at bigården skal bære avlerens navn samt adresse eller tlf.nr. Denne 'bløde' tilgang i form af en vejledning kan så i de følgende år følges op af en strammere kurs med påbud etc..

Overdragelse af bier uden syn/attester: Biinspektørerne er blevet anmodet om at indberette tilfælde som de bliver opmærksomme på, hvorefter PD vil kontakte avlerne og udstede påbud etc.

Til spørgsmålet i hvilke tilfælde biinspektøren har ret til at undersøge bistader svarede PD, at lov om biavl giver ret til undersøgelse hvis der er en konkret risiko for eller formodning om smittefare. Lovens formulering er så klar, at den ikke er gentaget i

bekendtgørelsen om skadegørere. Biinspektøren skal selvfølgelig kontakte avleren snarest muligt, hvis inspektøren ved hvem ejeren er.

Plantedirektoratet meddelte, at de 3 ændrede bekendtgørelser om hhv. skadegørere, voldgift og parringsområder er ved at blive underskrevet i PD. Alle 3 bekendtgørelser sendes til nævnet når de foreligger på tryk.

Pkt. 4. Drøftelse af Monitoringsgruppens anbefalinger vedr. biavl på Læsø

Jørgen Jespersen (formand for Monitoringsgruppen) fortalte at gruppens arbejde er afsluttet pr. 1. april. Jørgen Jespersen berettede, at rapporten opsummerer 3 års arbejde i Monitoringsgruppen og forskningsprojektet (del 2), og munder ud i Monitoringsgruppens anbefalinger til Fødevareministeriet (del 1).

Det er i løbet af projektets 3-årige periode lykkedes at mindske andelen af 'fremmede' gener i den brune population på Læsø, som også er genetisk forskellig fra brune bier i andre lande. Monitoringsgruppen anbefaler, at området forbeholdt brune bier skal fortsættes og hele året omfatte den hidtidige 'bufferzone', mens restriktionerne for Klitplantagen bør ophæves, fordi den ikke er egnet som parringsområde for brun bi.

Monitoringsgruppen anbefaler også at der oprettes supplerende brun bi populationer på andre øer etc., f.eks. på Anholt og Romsø. Endvidere anbefaler Monitoringsgruppen at der fortsat gives finansiel støtte til avlere af brune bier.

PD oplyste, at støtten til brun biavl på Læsø forventes fortsat i 2008 med en midlertidig bevilling. PD oplyste, at ministeren har initiativ til en øjeblikkelig ændring af grænsedragningen på Læsø, mens Monitoringsgruppens øvrige anbefalinger vil blive overvejet og drøftet i den kommende tid. Ændringer af bekendtgørelsen er sendt i skriftlig høring til Nævnsmedlemmerne m.fl. [En del af nævnsmedlemmers kommentarer er reflekteret i høringssvarene, som der henvises til].

Nævnet diskuterede hvordan man fremover vil følge med i om den nuværende brun bi population på Læsø er bæredygtig, og om der er en nedre grænse for en bæredygtig populationsstørrelse. DJF svarede, at der må gøres status igen om nogle år, at der ikke kendes nogen nedre grænse-størrelse, men at der ikke pt. ses at være problemer med den eksisterende populationsstørrelse. Bo Vest Pedersen forklarede, at den haploide drone er ekstremt 'eksponeret' for uheldige genetiske egenskaber, hvorfor honningbier udviser en god 'genetisk udrensningsevne'.

Ditlev Bluhme ønskede følgende udtalelse taget til referat ” ”SDE anerkender, at den genetiske udredning, der er udført i 2005, 2006 og 2007 af DJF, og den efterfølgende selektion har ført til, at der nu er skabt en population af brune bier på et afgrænset område af Læsø.

Samtidig gør vi opmærksom på, at denne tilstand efter vores opfattelse ikke var til stede, da bekendtgørelsen om Læsø trådte i kraft i 1993.

Det var den heller ikke i 1998, da EF-domstolen afsagde dom i sag C-67/97 om bisagen på Læsø.

Det genetiske billede af arbejdet i 2005 viste, at bierne stadig udgjorde en stor og spredt genetisk mangfoldighed, og det er først med arbejdet i tidsrummet 2005-2007, det er lykkedes at få en homogen population af de brune bier på Læsø.

Endvidere henvises til EF-domstolens sag C-67/97, hvori der i stk 35 står, at hvis der kan findes mindre indgribende metoder til at opnå det samme resultat, skal man bruge en sådan i stedet for at dræbe alle andre bier. Det har vist sig, at det kan lade sig gøre, men man valgte ikke denne løsning."

Pkt. 5. Danske undersøgelsesmetoder for den lille stadebille

Til et nævnsmedlems forespørgsel om status og indhold af en 'katastrofe'-bekendtgørelse om f.eks. den lille stadebille som tidligere er sendt i høring, og hvilke konsekvenser et udbrud af denne skadegører kunne få, PD svarede at man ikke har foretaget sig videre med udkastet siden høringen i 2006 og ikke for nærværende vil foretage sig videre, idet PD dengang blot ønskede at skitsere en ramme for en bekendtgørelse, som måske skal produceres med ekstremt kort varsel.

Den lille stadebille er i Europa endnu kun fundet i Portugal, og endda det fund er tvivlsomt. Undersøgelses-metoder og omfang i givet fald i Danmark vil helt afhænge af hvor og under hvilke omstændigheder den måtte blive fundet. Der er altså ikke udarbejdet en skræddersyet beredskabsplan for denne skadegører.

Nævnet var enigt om vigtigheden af at organisationerne jævnligt orienterer sine medlemmer om, at handel af bier over grænserne (især ulovlig, ukontrolleret handel) er særligt risikabel mht. indslæbning af nye skadegørere.

Pkt. 6. Offentlig regulering af varroa-bekæmpelse

Et nævnsmedlem foreslog at skadegører-bekendtgørelsen skal fastsætte et krav til biavlerne om bekæmpelse af varroa-miden, ud fra betragtningen at denne er et meget udbredt og tabsgivende problem, og at kun synkroniseret bekæmpelse kan give en effekt. PD forklarede, at det offentliges mulighed for at regulere skadegører indenfor alle sektorer normalt er begrænset til situationer hvor det enkelte udbrud af skadegøreren er meget alvorlig (f.eks. meget økonomisk kostbar) OG udbredelsen samtidigt er så begrænset at der er en realistisk mulighed for at udrydde eller i hvert fald geografisk begrænse udbruddet. For f.eks. planteskadegørere ser man derfor jævnligt at en skadegører blive de-reguleret (dvs. offentlig regulering blive 'opgivet') når disse kriterier ikke længere er opfyldt, mens der til gengæld kan blive behov for regulering af nye skadegørere som viser sig som en trussel. For varroa-miden bliver i Danmark nu kun reguleret på Anholt.

Bjarne Sørensen nævnte at DBF's sammenlignende undersøgelser viser, at vinterdødelighedens omfang tilsyneladende ikke påvirkes af hvilken varroa-bekæmpelse biavleren anvender. Formanden opfordrede til at biavlere lokalt organiserer en synkronisering af varroa-bekæmpelsen.

Pkt. 7. Eventuelt

På spørgsmål om den iberiske skovsnegl ('dræbersneglen') kan være en trussel for bier ved at spise bierne fødegrundlag svarede formanden, at for det første ville det

være umuligt at foretage en bekæmpelse af sneglen inden for rimelige økonomiske midler, hvorfor offentlig bekæmpelse slet ikke kan forventes. For det andet er sneglen primært en såkaldt 'nedbryder' som først og fremmest æder af planter i forfald (f.eks. den dårlige salat) frem for af blomsterne. Derfor har den stort set ingen betydning for biers fouragering.

Næste møde: 9. december hos Plantedirektoratet (se dog også pkt. 2, 2.sidste afsnit).